

Open brief or's tegen CO2-heffing

Klimaatbeleid moet wel betaalbaar blijven

Or-voorzitters van grote bedrijven hebben zich in een open brief aan de politiek verzet tegen een CO2-heffing. Ze vragen aandacht voor wat de industrie al doet om de uitstoot van broeikasgas CO2 te verminderen.

Wel of geen CO2-heffing voor de Nederlandse industrie om de doelen van het klimaatkoord te halen? Deze vraag zorgt voor verwarrende discussies. Zo bleek premier Rutte het ene moment voorstander van een heffing maar kwam hij daar na de provinciale verkiezingen weer op terug: een 'klimaatdraai'. Wat het politieke draagvlak is voor een CO2-heffing, of voor een ander instrument om broeikasgasemissies te ontmoedigen, was medio april in politiek Den Haag nog onduidelijk.

Wel zou er volgens de Volkskrant een wetsvoorstel van minister Wiebes liggen om grote bedrijven een CO2-belasting te laten betalen over een deel van hun broeikasgasemissies, dus niet over hun volledige uitstoot. 300 bedrijven krijgen tot 2030 jaarlijkse reductiedoelen opgelegd. Halen ze het niet dan volgt een 'stevige' CO2-belasting. Zo'n regeling zou volgens ingewijden voor bedrijven een aanvaardbaar compromis kunnen zijn.

Stijgen de kosten van grote industriële bedrijven met een CO2-heffing zo sterk dat ze minder gaan investeren en er mogelijk banen verdwijnen? En im-

porteren wij straks chemie en staal uit landen die het niet zo nauw nemen met emissiereductie? Die kans is alleszins reëel, denken de ondernemingsraden van onder meer Sabic, Tata Steel, Esso/ExxonMobil, Dow, Shell, BP en Yara. Zij vinden het onterecht dat ze worden afgeschilderd als 'de grote vervuilers'. 'Den Haag praat veel over klimaat, terwijl bedrijven hard werken aan innovatieve oplossingen,' schrijven de 17 or-voorzitters in een open brief aan de politiek.

'Niet benadelen'

Jan Gelissen, or-voorzitter van chemieconcern Sabic (Sittard/Geleen): 'Bij een CO2-heffing zal de kostprijs van basisgrondstoffen voor plastics die Sabic maakt stijgen, maar de klant zal niet meer gaan betalen. De Europese markt staat al zwaar onder druk door de grote toestroom vanuit onder meer China. Bij Sabic werken 1600 mensen. Het bedrijf moet wel toekomst houden. Het klimaatbeleid moet ons niet benadelen ten opzichte van de buurlanden. Duurzaamheid krijgt bij Sabic volop aandacht, ook in het overleg van de or met de bestuurder. Met twee krakers maken we grondstoffen uit oliedestillaten. Deze krakers worden verbeterd met

energiezuinige branders. Dat betekent minder gasverbruik, meer rendement, minder CO2-uitstoot.

Ook bouwen we een circulaire fabriek waarin we van kunststof weer nieuwe grondstof maken. Niemand is hier tegen klimaatbeleid en als or willen we er ook geen politieke discussie van maken. Het zou verstandig zijn om de opbrengsten van een CO2-heffing of andere varianten te besteden aan onderzoek naar innovatieve technologie voor de industrie.'

Ondergronds opslaan

Via het Europese emissiehandelssysteem ETS betalen grote bedrijven momenteel 20 euro om één ton CO2 in de EU te mogen uitstoten. Bedrijven kunnen zelf beslissen of ze investeren in schonere technologie of emissierechten bijkopen. 'We betalen al Europees en met een nationale CO2-heffing krijg je er een ordinaire belastingverhoging bij', zegt Norbert Bakels, or-voorzitter bij BP Raffinery (760 werknemers) in Rotterdam-Europoort. 'We vragen ons af of het nog wel lucratief is hier te investeren en de economie te vergroenen. BP wil met de aanleg van een leiding CO2 ondergronds kunnen opslaan. Ook zijn er plannen voor de

productie van schonere diesel en kerosine. We voelen echt een grote verantwoordelijkheid. Sinds 1990 heeft de industrie zijn CO₂-uitstoot al met 32 procent verminderd. Maar waar blijft de prikkel om te investeren als een CO₂-heffing waarschijnlijk in de zakken van de regering verdwijnt? We hebben ondersteuning van de overheid nodig om concurrerend te blijven als we sneller willen verduurzamen dan de rest van Europa. De overheid moet met de industrie n bekijken welke maatregelen klimaateffectief en voor ons financieel haalbaar zijn.'

Contraproductief

Frits van Wieringen is or-voorzitter Tata Steel, de grootste industriële CO₂-uitstoter van Nederland. Hij voorspelt 'desastreuze financiële gevolgen' van een CO₂-heffing voor de staalgi-gant: 'Onze uitstoot was 12 miljoen kuub CO₂ in 2017. In de plannen die Klaver van GroenLinks op tafel legde, zou Tata Steel in 2020 circa 300 miljoen euro moeten aftikken voor de heffing en in 2021 zo'n 600 miljoen. Dat is volstrekt contraproductief en onacceptabel voor onze eigenaren in India. Dan blijft er niets meer over om verder te kunnen investeren in CO₂-besparende technieken.' 'CO₂-uitstoot is onlosmakelijk verbonden met staalproductie, ook al beseffen we dat een stok achter de deur nodig is om emissies te verminderen. In Europa lopen we al als staalbedrijf voorop om emissies te reduceren. "Hisarna" is een doorbraaktechnologie die bij ons in ontwikkeling is en waarmee we de CO₂-uitstoot met ruim 50 procent kunnen terugdringen. Dat proces moet je niet ineens verstoren met een torenhoge CO₂-heffing.'

Verkeerd middel

Gideon Simmelink, or-voorzitter van ExxonMobil, wijst op rapporten van Pricewaterhouse Coopers en onder-

Or-voorzitter Simmelink en minister Eric Wiebes

zoeksbureau CE Delft waaruit blijkt dat een CO₂-heffing een zeer beperkte reductie van CO₂ oplevert. 'De belasting is daarom een verkeerd middel om vergroening van de industrie te bereiken. Verduurzaming is alleen mogelijk als we het internationaal oppakken, schaalvergroting dus waarbij bedrijven samenwerken en investeren,' stelt Simmelink.

Hoe realistisch is het vaak geschetste doemscenario waarbij bedrijven vanwege een CO₂-heffing Nederland de rug zullen toekeren? Hiervoor ontbreekt bewijs, zeggen niet alleen economen maar ook de branchevereniging van chemieproducenten VNCI. Simmelink: 'Zelf zie ik ook niet direct bedrijven vertrekken, daarvoor is onze kennis en onze infrastructuur te prominent met Rotterdam als wereldhaven. Anderzijds ligt er een rapport van De Nederlandsche Bank dat waarschuwt voor negatieve effecten van een CO₂-heffing, zoals het weglekken van banen en investeringen naar het buitenland. Sommige sectoren in onze industrie opereren in een wereldmarkt met relatief lage marges. Zodra ze een CO₂-heffing krijgen opgelegd, kunnen ze in de rode cijfers belanden en is er geen ruimte meer voor duurzame investeringen.'

Badwater

Simmelink legt uit dat het doel van de open brief van de 17 or's is: voorkomen dat politieke agenda's 'inspelen op emoties om vervolgens de Nederlandse industrie, die beseft dat het altijd be-

ter kan, als kind met het badwater weg te spoelen.'

Evenals zijn or-collega bij Sabic wijst ook Simmelink op het belang van de maakindustrie voor de Nederlandse samenleving. 'Wij maken de basisproducten, de bouwstenen waarop een groot deel van de BV Nederland draait, basisgrondstoffen die in een volledig groene economie niet haalbaar zouden zijn. Een CO₂-heffing zal daarom weerslag hebben op de consumentenprijs. Neem bijvoorbeeld een nieuwe fiets. De industrie maakt het staal, rubber en plastics voor deze fiets. Met een CO₂-heffing zal hij duurder worden dan een fiets uit het buitenland, waar men zich minder inspant voor het klimaat.' Zelf heeft Simmelink chemische technologie gestudeerd. Hij koos voor een baan bij ExxonMobil om, zoals hij zegt, 'de wereld een beetje beter te maken. Ik kan in de or meepraten en via mijn werk bijdragen aan verduurzaming van productieprocessen, zoals de smeerolie die wij voor windmolens maken.'

Op 20 maart zijn de or-voorzitters naar aanleiding van hun open brief ontvangen door minister Eric Wiebes (klimaatbeleid). 'Hij was positief over ons initiatief,' zegt Simmelink. 'Wiebes noemde het een geluid dat nog onvoldoende aan bod was geweest in het publieke debat. Hij heeft toegezegd onze zorgen mee te nemen in de verdere besluitvorming.' **1**

LOEK KUSIAK
JOURNALIST